

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:

Égész évre 1 írt. v. 32 korona. Negyed évre 4 írt. v. 8 korona.
Félévre 8 írt. v. 16 korona. 1 hóra 1 írt. 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPI LAP.

Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 2-dik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 írt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A „martirok” pöre.

A memorandum-pör valóságos speciálitással női ki magát a sajtóügyi végtárgyalások történetében.

Már három teljes nap óta foly a végtárgyalás a vén Redout kórhadt falai közt és még a vádlottaknak az általános kérdésekre való kihallgatása sem történt meg.

A tárgyalásnak bosszantóan lassu menete miatt általános az elégtelenség a közönség körében, mely megbotránkozva látja, hogy a vádlottak és védők a legképtelenebb mesterfogásokkal hátráltatják a tárgyalást és a legcínikusabb bőbeszédűséggel és hazudásokkal vesnélyeztetik a tárgyalás komolyságát.

Meséket mondanak „hallatlan inzultusokról,” melyeknek főképp Lukács László van kitéve, s ürügyet keresnek, hogy a tárgyalásról elmaradjanak.

Legalább másfél órával késleltetve a tárgyalást az által, hogy elmaradjanak s csak újabb idézés következtében jelennek meg az „elővezetés”-től való félelmükben.

Óráig elvitáznak már eldöntött per kérdések felett.

Megtámadják a tolmácsot, mert az legfennebb a szavakat tudja lefordítani, de még az ég angyalait sem tudja arra képesnek, hogy az oláh nyelv „szellemét” hűen tolmácsolja.

Már pedig ők épen erre a szellemre adnak sokat.

A mártírok nem szóval hanem a „nyelv szellemével” dolgoznak.

Mintha maga az a szennyirát is, — melynek Memorandum nevet adtak — nem is szavakból, hanem — szellemből volna szerkesztve.

És mindezekkel szemben a köztudat képviselője fagyos közönnnyel ül a széknél, akárcsak nem is tartoznék reá ez a dolog.

A tárgyalást vezető elnök pedig nem igyekszik megvonni a határokat, a melyen túl menni nem szabad.

Óráig türi az elnök, hogy a vádlottak a dologhoz nem tartozó mesékkel és ráfogásokkal hozakodjanak elő, s közben sértégek az esküdteket s vitassák az esküdtszéki intézmény törvényességét s csak mikor már jól kibeszélték magukat, akkor jut eszébe egy ártatlan rendreutastást megkísérteni.

Hogy ilyen körülmények között

milyen lesz a tárgyalás folyama a mikor az érdemleges kérdésekre kerül a sor, s a mikor a tény kérdéseire vonatkozó védelem fegyvereit veszik használathoz — azt csakugyan nehéz dolog elképzelni.

Mi e perczen csak azt látjuk, hogy a bírói tekintély ki van szolgálva egy garázda elem kénye-kedvének, csak azt látjuk, hogy a mártírok által megbontott jogrend helyreállítás helyett érzékeny csprba üttetik a magyar judikatúrát s a helyett, hogy egy csomó bűnös ember a törvények és a törvényes intézmények iránt engedelmességre és tiszteletré szorítottak — maga a jogszolgáltatató közeg lanyhasága kaptatja rá a tiszteletlenségre.

Hogy ezt a sajnálatos állapotot az-tán a vádlottak padját ülő mártírok teljes egészében kihasználják — azon legkevésbé lehet csodálkozni.

Még tán nem késő, még tán nem felesleges az eddigi lanyhaságot felcserélni a szükséges és a köteles erélyvel és komolysággal, a mit annál inkább megkövetelhetünk, mert nem tűrhetjük el, hogy magában a törvényteremben bátorítottassék fel a törvény iránti tiszteletlenségre épen az az elem, a melyet épen az erre való törekvés juttatott a vádlottak padjaira.

Ám a közhatalomnak is le kell vonnia ennek a pörnek a menetéből a konzekvenciákat, lehetetlen meg nem látni, hogy a nemzetiségekkel szemben eddig követett politika minő kevéssé volt arra alkalmas, hogy a jogrend megvassák az egymást sürűn követő megháborításoktól s hogy minő kevés kilitás van arra, hogy az egyszer megbontott jogrend helyreállításán az arra hivatott közegek egész erélyvel munkálkodjanak.

Ugron Gábor a képviselőház tegnapi ülésén rámutatott az e tekintetben egyedül helyes kormányzati politikára.

A memorandum-pör egy okkal több arra, hogy a kormányzat érvényt szerezzen ennek a politikának.

Politikai hírek.

Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as párt kedden délután 6 órakor az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslat tárgyalása érdekében értekezletet tartott, a melyben az elnöki széket Just Gyula pártelnök foglalta el; a jegyzőkönyvet En-

drej Gyula vezette. — A törvényjavaslatot Szederkényi Nándor és Haviár Dániel ismertették, utánuk részletesen szóltak a javaslatához Helfy Ignác, Olai Lajos, Veres József, Ugron Gábor, Kolozsvári Kiss István, Holló Lajos, Bartha Miklós, Müllik Lajos és Pap Elek. A felszólalók a javaslatra nézve egyhangú megállapodásra nem juthattak, miután az idő már tizedfelre haladt és még többen akartak a kérdéshez hozzászólni. Az elnök az értekezletnek holnapra való halasztását indítványozta, a miben az értekezlet megnyugodott.

Bécsi politikai körökben írja a „M. H.” valóságos megdöbbenéssel fogadják azt a felháborodást, a melyet Magyarország közvéleményében az udvari méltóságok beavatkozása keltett. Mérvadó helyen most azt állítják, hogy a mennyiben Bécsből befolyásolás történhetik, azt, a javaslat mellett akarják érvényesíteni. Egyre erősebb az a meggyőződés, és elhatározás, hogy a kormányt és a szabadelvű pártot nem szabad elejteni. Így nyilatkozik Kálnoky gróf is, akár szívóbb, akár színőbb, de mindenestre azért, mert fél a bonyódmaktól és megijed, a javaslat elvetésének következményeitől.

Nemzetiségek a polgári házasság ellen. Zomborból táviratozzák, hogy az ottani szerbek a polgári házassági javaslatok tárgyalása alkalmából processziós misére gyűltek össze, hogy a javaslatot elfogadása ellen imádkozzanak. — Az aradi oláhok pedig táviratot intéztek a főrendekhez, hogy mentesék meg a nemzetiségek ügyét azzal, hogy a polgári házasság ellen szavazzanak, mert ha ezt a kedvező alkalmat elszalasztják, a nemzetiségek ügye örökre elveszett. Azt is elhatározták, hogy ha a főrendház a javaslatot elveti, nagy ünnepséget rendeznek és ovációval fogadják püspöküket.

A Méltóságos ház.

Budapest, május 9.

Öt óran keresztül tárgyalták ma a méltóságos főrendek a kötelező polgári házasságot. A kép ma sem változott. Tömött padosorok bent az ülésteremben, még tömöttebb padosorok fent a karzatán.

Zichy Antal kezdte a vitát. Halk hangon mondotta el beszédét a javaslat mellett, mely általában nagy figyelmet keltett, minek oka az is lehet, hogy a szónok csak közvetlen közölről volt hallható. A baloldal, mely a főrendházban a kormánypártot képviseli megéljenzte a beszédet.

Ifj. Széchenyi Imre gróf nagyhatású beszédet mondott a javaslat ellen. A sokat utazott főleg Németország pél-

dáját hozta fel, majd francia példákra hivatkozott.

Beszédjét általában tudás és alaposág jellemezte. Különös hatást ért el ott, a hol azt bizonyította, hogy a polgári házasság könnyen istápolója lehet a szocializmusnak.

Szász Károly református püspök hosszabb beszédben fejtette ki nézeteit, végre is oda kulminált, hogy a javaslatot megszavazza. A formára nézve is korrekt beszédét a kiváló szónok a töle szokott lendülettel és hévvel adta elő.

Ekkor már híre járt, hogy ma lesz a szavazás és ezt erősítette az a körülmény is, Zichy Nándor gróf töröltette magát a szavazók sorából. — Az izgatottság fokozódott.

Közben Slauch Lőrinc, a nagyváradi bíboros ragadta meg a szót. A primás jobb oldala mellől hangzott el a gyönyörű beszéd, a mely méltó pendant a másik magyar bíbornok, a herezegprimás beszédjéhez.

A hit által lelkesítve, a meggyőződés által bátorítva mondotta el Schlauch érveit a javaslat ellen. Zajos hatást ért el, mikor ezzel fejezte be beszédét: Sokszor gondolkoztam azon, hogy milyen képet fog mutatni hazám a milleniumra. Attól félek, hogyha ezt a javaslatot elfogadják, nem fogunk itt nemzeti államot találni, hanem szembe fogunk állani egy kozmopolita országgal. Nem fogadhatom el a törvényjavaslatot.

A horvát bán volt a következő szónok. Khuen-Hederváry gróf beszédének jelentősége kitűnik már abból is, hogy a nagyváradi püspök tagadhatatlanul nagy hatást tett beszéde után is letudta bilincselni a közfigyelmet. A fokozatos fejlődés alapján áll — elfogadják a törvényjavaslatot.

Román Miron görög metropolita fejtette ki ezután röviden aggályait és kijelentette, hogy sem ő sem a méltóságos oláh püspöki kar nem fogadják el a javaslatot.

Szontagh Pál beszélt még a javaslat mellett és a konzervativizmus szempontjából üdvözölte a refrimokat.

Az igazságügyminiszter mondta el ezután egyikét leghatalmasabb polemizáló beszédeinek. Czáfoltá a tegnapi és mai nap összes szónokait és különösen a szerb és az oláh metropolita érveinek tarthatatlanságát mutatta ki zajos eljenzések által kísérvé.

A türelmetlenkedő főrendek a miniszter beszéde után már szavazni szerettek volna, de most még négy szónok van szó-lásra feljegyezve, Radó Kálmán, Kegle-

vich István gr., Zichy Nándor gróf, Szilágyi Dezső igazságügyminiszter és mások hozzászólása után, a tárgyalást holnapra halasztották, a mikor is a déli órákban minden valószínűség szerint szavazni fognak.

Memorandum-pör a „T. Ház”-ban.

Budapest, május 9.

Az ülés megnyitása után Wekerle Sándor betérjeszti a sőtérmeles megadótatásáról szóló törvényes határozmányok és a törvénykezési bélyegilleték módosítására vonatkozó javaslatokat, végül az Új-épület, a Károly, József, és Flórián-lak-tanya és a gellérthegy-i erőd értékesítéséről szóló törvényjavaslatot.

A kormánypárt zajos eljenzése volt a felelet az utolsó, rég várta javaslat benyújtására és talán ez az elismerés azért is volt oly hangos, hogy meghallják odaát a másik törvényhozó teremben összegyűlt méltóságos és excellenciás urak is.

Az eljenzés felhangzott akkor is, amikor Wlassics Gyula betérjesztette az igazságügyi bizottság jelentését a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatról.

Aztán a naprend előtt egészen váratlanul előkerültek a kolozsvári események és perczekre ugy látszott, mintha a képviselőket most már csak a memorandum-pör érdekelné.

A meglehetősen zajos vitát Sréter Alfréd nyitotta meg.

Az egyházpolitikai ellenzék hangos ellentmondása közben mérte oldalvágásait a főrendházra és szavainak értelméből sokan azt hitték, hogy a főpapokat és ultramontan magnásokat tette felelőssé a Kolozsváron történtekért.

Sréter sem a közbeszólásokra, sem a folytonos Eláll kiáltásokra rá sem hederített s miután megtalálta az összkötötést a memorandum-per és az egyház politikai ellenzék között, foglalkozott a kolozsvári dolgokkal és különösen azzal, hogy oláh sajtóiroda küldözgeti szét Kolozsvárról a külföldi újságoknak az elferdített tudósításokat Erre nézve megnyugtató választ kért a kormánytól, sürgetve a sajtóiroda újjászervezését, hogy a külföld előtt jó hírnevünket megőrizhessük.

Keményen kelt ki a kormány ellen Lukács Gyula. A történetekért a felelősséget a kormányra hárítja; a mely sajtóirodájá utján eljátja a vidéki lapokat vezér-cikkkel, de arra nincs gondja, hogy a külföld előtt lerontsa az oláhoknak ellenünk szórt rágalmait. Érdemileg csatlakozott Sréter kérelméhez.

AZ ELLENZÉK TÁRCZÁJA.

1894. Május 10.

A nő ékességei.

A szeretet és türelem.

Talán nem is lenne szükséges nők előtt a szeretetről és a türelemről szólni, hisz azt mindnyáján ugy is tudjuk, hogy a nő életének legnagyobb részét ez a két legfőbb erény tölti be; ezek teszik elviselhetővé a szenvedéseket és ezek teszik könnyűvé a megpróbáltatásokat.

A szeretet és türelem az ember — és főképpen a nő — élete boldogságának, sőt néha boldogulhatásának is egyik fő alapköve. Erre építhetünk, mint szilárd alapra, bármint, de csak úgy, ha rendíthetetlenül áll bennünk a szeretet és türelem s elegendő erővel bírunk arra, hogy azt minden körülmények közt megtartsuk.

A türelem, melylyel mások hibáit elnézzük vagy mentegetjük, sokat levon saját hibáinkból és vajjon ki ne óhajta, minél kevesebb hibával megjelenni embertársai előtt. Mert az bizonyos, hogy hibáinkat mindig mások fedezik fel, mi csak nagysokára jutunk tudomásukra s néha még sokára sem s csak a rosszakaratnak tulajdonítjuk a legjóakaróbb figyelmeztetést is.

A szeretet pedig, melylyel embertársaink iránt viseltetünk, bőven kamatozó bölke, mert hazaszeretetet von maga után. Bármily szkeptikus is legyen valaki, lehe-

tetlen, hogy még ne nyíljék szíve az igazán érzett szeretet kisugárzására. Lehetetlen, hogy ne érezze annak meletét, melyről oly szépen írta Petőfi, hogy:

A világra
Csak egy nap süt melegen.
És e nap nem fűn az égen.
Hanem lenn a szív mélyében
Van, s e nap a szerelem.

Azért ne hagyjuk szívünkben a szeretet szent tüzét kialudni soha, éreztessük annak meletét többé-kevésbé mindenki-vel és ennek áldása nem fog elmaradni soha.

A szerénység.

A szerénység a legszebb erények egyike és mégis vajmi ritkán találkoztunk vele az életben. Honnan lehet az, hogy a gyakorlati életben, sehog sem bir érvényesülni? nem tudom, de az világos előttem, hogy az igazi szerénység önmagában is fölleli jutalmát, abban a nyugodt megelégedésben, melyet másutt hiába keresünk.

De nemcsak szép, hanem egyuttal kellemes érzést is támaszt a valódi szerénység; mert mi lehet kellemesebb érzés mint vágyaink teljesülése és minél szerényebbek vágyaink annál könnyebben teljesülhetnek. Szerénység nélkül megelégedés — a boldogság egyik főfeltétele — nem is képzelhető.

Hátha még aztán nem csak vágyainkban, hanem követelésünkben is szerények vagyunk; ez meg aztán foglaló a földi boldogságra. Mert az csak természetes, hogy ha követelésünk szerények — de igazán szerények nem csak a mit néha annak vé-

tünk — annál könnyebben kielégíthetők azok által, a kikkel szemben követelésünk vannak is, azok után örömet jóakaróink számához sorakoznak, pedig mily jó az aztán, ha az élet fordulatai között jóakaró emberekre számíthatunk.

És így végre vágyaink valóulása és követelésünk kielégítése életünk nyugalomához, a megelégedéshez vezetnek és mind-ezeknek indító oka a szerénység. Nincs-e hát igazam, ha a szerénységet a nő legszebb ékességei közé sorolom?

A jószág.

Oh! ki tudná elmondani azt, hogy ez isteni erény által hány szomorú szív nyert megnyugvást.

Azért ne kicsinyeljük azt az ösztön-szerű érzést, mely a jószág gyakorlására ösztönöz, az gondolvá oktalan önzésünkben, hogy magunkra nézve okosabb dolog, vagy előnyösebbet is tehetünk addig.

Mert az igazi jószág, mely a közmondás szerint hálára nem számít, a léleknek olyan jóleső élvezetet szerez, hogy már csak önzésből is meg kellene szerezniünk azt neki.

Ritkán tudjuk ugyan megkülönböztetni a jószágot a hűságtól, mert van a hűségnek egy neve, mely a jószág és ember-szeretet köntösét ölti magára, de ha figyelmesen megtekintjük, könnyen kilátszik a jószág köpenye alól a hűség lólába — és ez veszélyes az igazi, önzetlen jószágra nézve is, mert attól való féltében, hogy hűséggá degradálódik, nem mer tenni, vagy nem annyit, a mennyit tehetne.

Pedig csupán a jószág az, mely bennünk isteni eredetre vall. — Mindenható Atyánk, midőn minket megteremtett, vég-hetetlen jószágából mindenkinek juttatott egy szemernyit, fölünk téve aztán függővé, hogy azt terebélyes fává növeljük, melynek árnyékában sok fáradt vándor üdülést nyerjen, vagy pedig ápolás hiányában elpusztulni hagyjuk.

Hanem, kedves olvasóm, ne hagyjuk azt elcsenevezni, ápoljuk önmagunkban — mert gyenge palántaként sok ápolást kíván — és ápoljuk gyermekeinkben, hogy erőben megnövekedvén, dús és életerős ágakat hajtson, melyek a boldogság honáig fognak érni.

Azért hát csak gyakoroljuk a jószágot minden irányban és minden tekintetben nem gondolva tovább, csakhogy jól tehetünk valakivel, mert már az a megelégedés is, hogy valakivel jól tudunk tenni, megérdemli, hogy jól tegyünk, hogy jól legyünk.

Természetesség és őszinteség.

E két erény szintén szoros összefüggésben van egymással, nem is lehet őket egymás nélkül elképzelni. Sokat kellene, hogy elmondjak egyikről is, másról is, hogy teljesen megvilágítsam őket, de nem érzem képesnek erre magamat és csak halvány vonásokkal fogom előrajzolni, bárcsak olvasóm lennének oly hangulatban, hogy ezikkem hiányait önmagukban kiegészítsék.

Hadd mondjak egyetnást elsősorban a természetességről mert evel a fogalom-mal sokan nincsenek tisztában, mindenki

saját felfogása szerint képzelet, — pedig az csak egyféle és egyforma lehet, mindig és mindenütt.

Legfőbb szabálya az, hogy ne nézzük: más, hogy tesz, mit csinál, hanem tegyük ugy, a hogy mi legjobbnak és legkönnyebbnek látjuk, magunkra és másra nézve. Ne legyenek viselkedésünk irányadók mások csupán csak önmagunk és, mindjárt egy, nagy teherrel könnyebbek vagyunk. Mert hiába mondják, hogy a természetellenes állapot — affektációt modorban és viselkedben — megszoktuk, bizony mindig könnyebb lesz visszatérni az egyenes utra.

Minden jóérzésű emberre vagy komikus, vagy bosszantó hatást tesz a természetellenes, az ugynevezett affektált modor, ezért iparkodunk kell — saját érdekében pedig — hogy lehetőleg természetese legyünk ugy modorban, mint viselkedben, hamarabb megnyerjük így valakinek rokonszenvét, mintha feltűnési vágyból, affektált modorral iparkodunk figyelmét felhívni, — én legalább ezt tapasztaltam többször.

Persze természetesség nem is képzelhető őszinteség nélkül. Olyanok ők, mint a síami ikrek, ha elválasztanak őket egymástól, az mindkettőnek pusztulását vonná maga után, mert természetesen nem lehet valaki, ha nem őszinte is egyuttal, mert a hazugság nem lehet természetes állapot és viszont őszinte sem lehet valaki, ha nem természetes, mert az már csak affektálása lehet az őszinteségnek, az pedig hamis pénz és a valódinak meg sem közelítheti

Hock János sem találta elég erőlyesnek a kormány intézkedéseit és különösen a sajtó-irodát hibáztatta azokért a czikkért, melyek a külföldi lapokban hamis szinben tüntetik föl a magyar viszonyokat. A sajtó-iroda egész tevékenysége most arra szorított, hogy a külföldi szláv sajtó és a belföldi nemzetiségi újságok kionatit bekiüldi a lapoknak és vezércikkkel árasztja el a vidéki újságokat. pedig nem minket kellene informálni a külföld hangulatáról, hanem odakünn kellene igaz értékre leszállítani az Erdélyből és Oláhországból kolportált galád tudósításokat.

Ugron Gábor nem tartja helyesnek azt, hogy a szabadelvű párt meggyalázza azt a főrendiházat, melyet ő alkotott. Edig nam volt törvényjavaslata a kormánynak, a melyet az a főrendiház el ne fogadott volna, s most mikor legelőször érvényesíti akarátát a kormánnyal szemben, nem teszi helyesen a kormány pártja, hogy megfenyegette érte. Élesen elítélte a kormányt, a mely az oláh igazságok megfektetésére nem tanusított elég erélyt. Nekünk olyan kormány kell végezze felszólalását, a mely kormányoz és nem korteskedik.

Herman Ottó helytelenítette, hogy a főrendiházi vitát az oláh kérdéssel együtt felemlítették. Majd itt lesz ennek az ideje máskor. A mostani kormányt a történetekért felelősség nem terheli és azt ajánlja, térjen a ház a kérdés felett napirendre.

Sréter Alfréd félreértett szavait igazította helyre, mire Beöthy Ákos szólalt fel. Azzal kezdte, hogy hibáztatta Sréter eljárást, a miért a főrendiház tárgyalását a memorandum-pörrel kapcsolatba hozta. Azután különösen az oláh üzemek internaczióális jellegére figyelmeztette a kormányt és rámutatott arra, hogy Oláhországban minduntalan népgyűlések tartanak ellenünk. Itt kellene valamit a közös kormánynak tenni.

Wekerle Sándor miniszterelnök feleslegesnek tartotta annak hangsúlyozását, hogy a képviselőház nem befolyásoltja a főrendiház szavazatát, bár sajnálatát fejezte ki, hogy Sréter a kolozsvári memorandum-pört összeköttetésbe hozta a főrendiházi tárgyalással. Tulságos jelentőséget nem tulajdonít a nemzetiségi agitációknak.

Az a baj! kiáltották közbe a szélsőbalról. De azért, folytatta a miniszterelnök, minden intézkedést megtett, hogy törvényesen megtoroltassanak a visszaélések és több helyen nem engedték megtartani az oláh népgyűléseket. Elismerte a miniszterelnök, hogy a törvényektől távozó vádlottakat csoportosuló tömegek megéjeneztek, de hivatalos és magánjelentések szerint, alig ezerhatszáz vidéki oláh verődik ott össze.

Bartha Miklós: Hiszen ez sok! Kovács József: Budapesten letartóztatják, ha ennyi ember van együtt!

A miniszterelnök nyilatkozata az ellenzéken is helyeslésre talált, amikor kijelentette, hogy attól az oláh sajtóirodától, amely Kolozsváron megalakult, nem fogadták el a táviratokat továbbításra, miután a telegraffhivatalnak joga vak tudakozódni a táviratok feladójáról. A kormány tudta előre, hogy Kolozsvárról hamis híreket fognak terjeszteni és már előre figyelmeztette erre sajtóirodája utján a külföldi újságokat,

A kormány tiszteletben fogja tartani az egyéni szabadságot, még a Kolozsvárra gyűlt vidéki oláhokét is, de ha ott olyan valami történne a mi veszélyessé válhatna a közbiztonságra és a személyes szabadságra, tudni fogja kötelességét. És ha a rendőrség nem volna elégséges a netánháborgók megfékezésére, akkor katonai erőt fognak igénybe venni.

A mi Beöthy megjegyzését illeti, sajnos jelenségnek tartja maga is, hogy Oláhországban magyarellen népgyűlések tartanak és ebben a tekintetben ő is a külügyminiszter is a szükséges lépéseket megtette. De az oláh kormánytól sem lehet messzebb menő intézkedéseket követelni mint a mennyi egy szabad államban lehetséges. Egyébként azt ajánlja, térjenek a kérdés felett napirendre.

Az még is történt, mire a ház minden vita nélkül tudomásul vette a számzések több jelentését.

Következett volna az állami anyakönyvekről szóló javaslat tárgyalása, de az elnök azt javasolta, hogy az idő előrehaladt és az igazságügyminiszter a törvényhozás másik bázában van elfoglalva, halasztsák el a törvényjavaslat tárgyalását máhcz egy hétre. Általános helyesléssel fogadták ezt az indítványt, az elhalasztás okát mindeki sejtette.

Egyébb tárgyalni valója a háznak nem volt és megkezdődött a pünkösztiszünet. A legközelebbi ülés tehát szerdán lesz: napirendjén az állami anyakönyvekkel.

Ugron Gábor a memorandum perről.

A képviselőház tegnapi ülésén szóba kerültek a kolozsvári memorandum-pörrel kapcsolatos események.

A kérdéshez Ugron Gábor is hozzászólt, s a következő nagyérdékü beszédet mondotta:

T. ház! Sréter Alfréd képviselő társam beszédének két része volt. Az egyikben a főrendiház ellen tört ki. Én nem tartom helyesnek azt, hogy a törvényhozás egyik háza a törvényhozás másik házában cselekedtet bírálja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Thaly Kálmán: Jogunk van hozzá! Ugron Gábor: Bocsnatott kérek, csak illelmi kérdésből nem helyes; jogunk van hozzá, és a jog minket meg is illetné, ha az illedelem vissza nem tartaná.

De hogy a tulsó oldalról történjen a támadás a főrendiház ellen, — azon szabadelvű párt részéről, — a mely szabadelvű párt megalkotta ezt a főrendiházat a mi ellenzékünkkel szemben; (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) megalkotta az a szabadelvű párt, a mely szabadelvű pártot innen, e padokból, hasztalanul figyelmeztetjük arra, hogy ily főrendiházat a milyen a mostani, a régivel szemben viszszaesésnek az arisztokraczia egy újabb győzelmének és diadalának tartunk és hogy akkor, a mikor az a főrendiház mindent megmagyarázott eddig, a mit önök, e ház többsége keresztülvitt, nem volt azon főrendiház és szavazata ellen semmi szavuk, hanem midőn az a főrendiház egyszer önöknek nem tetsző politikát akar követni, akkor fenyegetőzni kezdenek, ugyanakkor megtámadják e képviselőházból, engedje meg t. ház, de azt helyesnek tartom. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) A törvény által megalkotott testület az, a melynek saját joga van, a mellyel élnie és a me-

lyet tisztelni kell, ha azt akarjuk, hogy a jog gyakorlása tiszteletet érdemeljen. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

A ki Magyarországnak, mint államnak, tekintélyét fenn akarja tartani, az a törvényhozásnak sem az egyik, sem a másik házat, a maga tekintélyében meg nem támadhatja. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Szegény és gyalázat volna, ha Magyarország akarmelyik törvényhozói házában oly emberek lennének, a kiket terrorizálni lehetne holmi fenyegetésekkel. (Élénk helyeslés balfelől.)

A Kolozsvárt történetekért önök a felelősök! Önök az alkotmányosságra aera óta vezeték ezen ország politikáját, lett volna idejük a nemzetiségi kérdéssel foglalkozni és azt megoldani, rendelkezésre állt a törvényhozás, hogy oly törvények hozassanak be, a melyek a nemzetiségi üzemeknek elejét veszik. De kik voltak, ha nem az önök oldalán ülő nagyképű férfiak, a kik, valahányszor mi erdélyi emberek, felemeltük szavunkat, hogy veszély fenyegeti az ország integritását, hogy az oláh üzemek Magyarországon megtámadják, megrojtják és aláássák ezen ország biztonságát, akkor azon nagyképű férfiak kicsinylőleg nyilatkoztak.

A melyik kormány Magyarország törvényeinel fogva, a szabadságot megtartotta, mégis itten a rendet fentartani nem tudja, az a kormány nem képes kormányozni. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) Megtörténhetik egy kormányzás alatt, hogy rövid ideig féktelenkedő elemek felül kerülnek, de az nem történhetik meg hogy évtizedek óta készülő akna munkákat a kormány ne lásson, ne ellenőrizzen, ne ellensúlyozzon hanem a mikor a seb teljes gyorsaságában tehetetlenül állon ott, hiszen a kormány nem így szokott eljárni, mikor nem Magyarország érdekeiről, hanem a szabadelvű párt érdekeiről, van szó. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) Magyarország érdekeinek a védelmére külföldön nincsen sajtó, de arra, hogy a kormányt és a szabadelvű pártot reggel, délelben, este diszcsütsék, van sajtó.

De nem foglalkozom tovább e kérdéssel, hanem azt kérde, hogy Kolozsvár városában mért éngedik be a haterzer becsüdtett embert, a kik politikai demonstrációk céljából vannak ott?

A miniszterelnök ur intetet, hogy nem haterzer, — hát legyen csak ezer, — nem a számban fekszik a súly, hanem a törvénytelen cselekedetben. Ha nincsen joga az igazságügyminiszternek, sem a miniszterelnöknek, sem senkinek a magyar igazságszolgáltatást befolyásolni akarni, van-e arra joga a tömegeknek? Nincsen. A mi alkotmányos szabadságunk megköveteli, hogy ne engedjük a politikai hatalom kezéjének, hogy az igazságszolgáltatásba bele markoljanak, úgy csak a szabadság érdeke kívánja azt is, hogy abba a tömegek se markolhassanak bele. (Élénk tetszés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ki látta azt, hogy valahányszor a vádlottak a törvényszék termét elhagyják, minden nap, valahányszor onnan kiléptek, ovációkban részesülnek, hol van az állam rendür hatalmának értéke akkor, mikor ezt megtüri idegen lakosság által, más tisztán magyar város kebelében. Szükséges, hogy rendőrségi hatalom érvényesíttessék a szabadság érdekében, hogy a város nyugalma megmentessék.

Mert csak becsülni lehet a város lakosságának higgadságát, méltóságát, magavisetét, hogy a perzentuatióban jelentéktelen oláh lakosság ilyen inzultáló fellépést, ilyen legnagyobb türelemmel tudja viselni. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbalon!) Ismerem azon polgárokat, és mondatom, hogy azon polgárság nagy önmegtagadásába került ez. De tisztelt ház, ez még sem járja, hogy éppen akkor, a mikor

kellene, hogy az állam képviselője ott jelen legyen, a ki a főispán, mint a rendőri ügyek fő ellenőrzője, hogy a maga tevékenységét kifejtse, hogy akkor annak egy szavazatáért ide kelljen jönni a fővárosba, hogy megvárja, mikor érvényesíthesse azt. (Igaz! Ugy van! a bal és szélsőbalon.)

Ha felháborodásról van szó, minket illet az meg, a miért Magyarország közbiztonságát ékként gyakorolják, hogy a midőn egy ilyen jelentékeny és Sréter képviselő által is elismert nagy, veszedelmes tünet állunk szemben, Kolozsvárott az állami hatalom feje a főispán ne legyen a maga helyén és ne teljesítse feladatát.

Én azt tartom, t. ház, hogy a belügyi kormányzásnak és az egész politikai közigazgatásnak arra a czélra kell szervezve lennie, hogy a magyar nemzetet és a magyar államot szolgálja, nem pedig arra, hogy egy pártnak szolgálatába álljon. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Midőn választásokról van szó, akkor minden eszköz, minden erő meg van mozdítva, hogy a párt részére a sikert elérjék, de mikor Magyarország van megtámadva, akkor az eszközök mindig elégtelenek, az eszközök nincsenek mozgásba hozva és az erő tevékenységre ingerelve. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Miután határozatot ezuttál nem hozhatunk, azzal fejezem be beszédemet: kormányozni kell Magyarországon és nemcsak korteskedni Magyarország miniszteriumának. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Tüntetés a főrendiháznál.

Mint Budapestről írják a főrendiház tegnapi ülése elején szelidebb fajú tüntetés folyt le a főrendiház bejáratá előtt.

Már kilenc óra után nagy közönség gyűlekezett a kertbe és ez a tömeg mindjában szaporodott. A rendőrök csak az utak szabadtartására szorítottak, de a kertből nem küldöttek ki senkit. A közönség eleinte csak csöndesen álldólgott, úgy, hogy a főrendiek egy része zavartalanul jutott be a főrendiházba.

A kertben állók között a fővárosi központi függetlenségi és 48-as kör végrehajtóbizottsága nevében két nyomtatott czédulákat osztogattak, a melyeknek így szolt a szövege:

„Polgártársak! A muzeum csontváza mozogni kezdenek, a nemzet fülébe zörögnek. A főpapok, kik bűzrejtéket csinalnak Jézus Krisztusból, a bécsi udvar tányérnyalói, a külföld csavargó magánasai, a Windischgrätzek utódai, a Bach- és Scherling rendszer kopaszott lovagjai összegyűlekeztek, hogy a nép szabadságát és a nemzet érdekeit eltiporják! Jertek! Gyülekezzetek a muzeum előtt reggel 10 órakor mindennap, mindaddig, a míg a főrendiház vitája tart, ezeket nézzük meg mindannyian. Mert ilyeneket többé nem látunk — ingyen!

A fővárosi központi függetlenségi és 48-as kör végrehajtó bizottságának nevében.

A czédulák hatása alatt nemsokára megeredtek az éljenek és az abczugok. Az első erősebb éljenzs akkor hallatszott, mikor gróf Széchenyi Béla jött a főrendiházba. Windischgrätz herczeg folytonos abczugolás közt hajtattat a főrendiház elé. A főpapokat is erősen megabczugolták. Ezuttal váltakozva hol abczug, hol éljenzs hallatszott.

Gróf Keglevich Istvánt hatalmas éljenzsével fogadták a nép. — Hatalmasan megéjeneztek báró Fejerváry Géza honvédelmi minisztert, gróf Andrássy Aladárt, gróf Bethlen Andrást földmívelési minisztert, gróf Bathányi Lajos fumei kormányzót. A fiatal gróf Szapáry Pált is ab-

czuggal fogadták. Néhány rögtönzött hurista gunyolva kiabálta feléje: Szekken neki! — Menjen az iskolába! Harsogó vetés követte ezeket, a szavakat a főgróf pedig elvörösödve szaladt föl a Muzeum lépcsőin.

Megabczugolták gróf Zichy Jenőt különösen erősen gróf Hunyady Kálmán főszertartásmestert, míg Berzeviczy Alállamtikár éljenzsök közben ment föl főrendiház lépcsőin. Kijutott Pulszky reneznék is, a ki kíváncsiságból végigtált a főrendiház előtt. Tizenegy óra ut mikor már nem igen jött senki, a közönség oszladozni kezdett.

A rendőrök szoros falanxban állgatták féken tartani a feligzgatott tömeget, mely nem elégedett meg azzal, hogy kiáltásokkal és fityüléssel fogadja a rendőrök fejét föltt összeszorított ok ezrei fordultak a javaslat ellenzői ellen, tömeg otthon hagyta humorát és teljes rajgával fordult a főpapok és a klerik főrendek ellen.

Memorandum-per.

(Negyedik nap.)

Kolozsvár máj 10.

Elnök miután a tárgyalást megnyitja kijelenti hogy védők és vádlottak az ő fedékenységét és elfogultlanságát a használták fel, hogy a tárgytól eltérőleg a bíról beszéltek és az időt pazarolták. Emléni kívánja, hogy a végtárgyalást az a komolyságának megfelelő törvényes szagral fogja vezetni.

Az elnök e kijelentését tette bírótárgyává Bredicianu, a ki többszöri elhagyatottságra sem hallgatott. Erre az elnök 50 ftr rendbüntetésre ítélte azonnal való lefizetés mellett.

Bredicianu: Elnök ur ezen ítélete len fellebbezek.

Elnök: A védő urat, mivel más szor is az elnök kijelentés ellen disput 100 ftr rendbüntetésre ítélem azonnali fizetés mellett és ez ítéletem ellen nincs apellata.

Bredician ur erre, bár elég dühös elhalgatott.

Igen természetesen, hogy az elnök a goruságát a vádlottak és védők provokativagiselete hivat ki, mert ezek az un hihetetlen vakmerőséggel, bírálgtatták a bíráseit és a bírósági határozatokat. E téktelenül lármáztak és haszontalan hmonavónal töltötték az időt. Az elnök es kötelességét teljesíti, ha a rakoncátlan dásnak törvény által biztosított jogát fogva végét veti.

Természetesen valamennyi ügyvé semmiségi panaszt jelentett a rendbüntetés ellen, a minek meg volt nyomban haszná, hogy a fiskális urak között hnyos csendesség támadt.

Igy aztán végre eljutott az esküszék a vádlóval felolvasásig. Balázs E mér jegyző olvasta fel a terjedelmes válelet, a mely krónikája a hazaellesneknek.

A vádlóval felolvasása után Rátúu kívánja hogy az oláh is lefordítsassék. Ügyész olyanok kívánatára — ha vanak — a kik magyarul nem tudnak, vádlóval oláh nyelvre való lefordítását válemezzi. Védők és vádlottak egyaránt kívánják az oláhra való hiteles fordítást.

E felett való határozat hozatala v nul vissza a törvényszék. Midőn a bírósá visszattér a terembe Fainor István véle kéri az elnököt, hogy 3 percznyi időt eggedjen bizonyos dolgok megbeszélésére. E nök megengedi.

A 3 percz után Balázs Elemér felolvassa a törvényszék azon határozatát, hogy

az értékét. Pedig azzal az ember másokat ritkán csahal meg, míg önmagát minden esetben megcsalja.

A bizalom és nyájasság.

Legszükségesebb erénye a nőnek a bizalom, mert nem hiába mondja a rossz világ, hogy sokat szeret beszélni, de ez legtöbb esetben úgy is van; és ez teszi a nőre nézve szükségessé a bizalmat. Öröme nagyobb, ha elpanaszolhatja valakinek, csak tudni kell kiválasztani azt, a ki megérdemli bizalmunkat, mert nagyon keserű a csalódás azután, ha látjuk, hogy részvéttel hallgatnak bennünket, vagy talán ki sem hallgatnak, hanem más tárgyakat rántanak elő, hogy a mi bizalmas közlőszunkat félbeszakítsák, vagy éppen panaszunkat, vagy bánatunkat kinevessék.

Hanem nemcsak akkor nyilvánuljon a mi bizalmunk, — ha panaszkodni vagy örvendeni kell, hanem legyünk őszintén bizalmasak, hogy nem a végtelenségig, az ostobaságig, hanem egy bizonyos határig.

A bizalom hiánya sok keserű bánatnak és sok fájdalmas csalódásnak lett indító oka, azért soha se feledjük el, hogy nagy megnyugvás és megkönnyebbülés az, ha őszintén és bizalommal tudjuk bevalani hibáinkat és tévedéseinket és iparkodunk helyrehozni azokat. Mert hiszen ki nem követett el hibát, vagy ki nem tévedett volna életében. És mennyivel könnyebb az, hogy ha elismerjük és iparkodunk kijavítani azokat, mintha lelünkben is viseljük a talán rég megbánt, de meg nem javított hibát.

Azért ne hagyjuk magunkat a hiúságtól vagy büszkeségtől félrevezettetni, mert soha sem szégyélni való dolog az, ha jóvá ohajjtuk tenni megbánt hibáinkat.

A nyájasság pedig, az előzékeny nyájasság tesz bennünket szükségessé, nélkülözhetlenné saját kis körünkben; ez teszi ellenállhatatlanná a szépet és kedvessé, vonzóvá a kevésbbé szépet.

Azért kedves olvasónőim legyünk nyájassak mindenkiel szemben. Szeressünk mindenkit, mint azt a szeretet isteni mestere tanította, így nyugodtan fog életünk lefolyni és ezen az uton talán-talán még a boldogságot is megtaláljuk.

H. K. L.

Érvénytelen.

C. SWERDNÁTÓL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMIKA.

XXXVIII.

(Folytatás.)

(100)

Tehát eltűntem, nagyon valószínű, hogy ő halottnak gondolt; de én soha sem vesztettem el őt a szemem elől, ámbar mindig lejjebb-lejjebb süllyedtem, míg végre az lettem, a minek lát. Ő meghalt és ámbar soha sem engedtem meg, hogy a gyermekeim lássanak, — nem akartam szégyent hozni rájuk, a hogy az anyjukra hoztam — és volt erőm ebben az egy dologban szilárdnak lenni — soha sem vesztettem el őket a szemem elől.

A függönyök mögött levő arcz eltűnt a kis kezek által szorított redők kismul-tak ismét; mögöttük a holdvilág az ablak mélyedésbe sűrűt és üresnek mutatta azt.

— Feltéve, hogy ez mind igaz — mondá doktor Macgregor szigorú hangon — miért nem mondta ezt még előbb? — És oly hosszú időköz után miért tart most jogot a leányához — miért akarja a szegény gyermeket szegyennek, megalázódásnak és biztos szenvedésnek kitenni.

Harwood felállott, az egyik kezével az asztalra támaszkodva, hogy a lábai könnyebben elbírják.

— Doktor Macgregor; azért határozam el magamat erre a lépésre, hogy őt a szerencsétlenségtől megmentssem.

— Ha nem az lett volna a célom, úgy most nem volnék itt. — Tudom az ő házasságának a történetét. És azért nyilvánítottam őt a leányomnak, hogy a férjének visszaadjam — annak a férjnek, a ki iránti szerelemből, az ugynevezett atyai szemek előtt napról-napra hervad és ha nem segít rajta maholnap meghal.

Néhány perczig mély csend volt. — Az ezredes lehajolt, hogy a bizonyítványt felvegye. — Elolvasta és ismét elejtette, aztán egy fájdalmas nyögéssel kezeire hajtotta a fejét. — Bár milyen büszke volt, — de ezt a nyögést nem tudta vissza tartani.

Harwood egy lépéssel közelebb ment hozzá.

— Latimer ezredes, én azt mondom, hogy Eszter az én leányom. Jogommal élek azért, hogy őt a férjének visszaadjam, a férjének, a ki ő annyira szeret, hogy meghal érte; ha ez nem volna így, akkor sem ő, sem én, nem hallottak volna rólam soha. — Tegye meg ön helyettem, adja vissza őt Lockhartnak és Eszter sóha sem fog az én lételemről tudni vagy hallani.

Az ezredes megrettent, felemelte az arczát, s az előtte álló férfira nézett, — Tegye meg ezt helyettem — is-

métlé Harwood — és ő soha sem fogja megtudni tőlem, hogy nem őn az atyja. — Én magam sem tudom — folytatá, megváltozott hangom — hogy mi az a mi ezt velem teteti.

Alig mondhatom azt, hogy őt szerettem, ámbar a saját gyermekem; de miután segitettem az anyja szívét megtörni, szeretnem az ő szívét attól megmenteni. Latimer ezredes, kettőnk közül valamelyiknek vagy önnek vagy nekem vissza kell Esztert adnunk a férjének.

Tegye meg azt ezt ön és ő soha sem fog azon szgyén tudata miatt szenvedni, hogy az én leányom; engedje, hogy én tegyem és ő még gyűlölni fog a szgyénért, melyet réa hozok, de egyuttal megköszöni, hogy vissza adom azon férfinak, — a kit szeret.

Az ezredes nem válaszolt. Egy percznyi várakozás után Harwood kezébe vette a kalapját s tántorgó léptekkel haladt az ajtó felé.

— Felesleges — mondá a doktorra nézve és látszólag hozzá intézve a szavait — hogy az általam látogatott valamelyik odunak az adresszét átadom, de mindig tudni fogom, hogy Latimer ezredest hol lehet megtalálni.

Ne féljen attól, hogy a leányomnak az ő tudta nélkül megmondjam, hogy ő az én gyermekem.

Előbb szerezzen bizonyosságot magának a felől, hogy a szavaim igazak és azután elhatározhatja, hogy Esztert magának kívánja-e tartani, vagy lemond róla. Ennyi az egész mondani valóm.

Harwood reménytelen és tehetetlen szomorúsággal engedte fejét mellére előre-esni s lassan botorkált ki a szobából.

Egy pillanatra az ezredes szigorú arcz-czal és hallgatva állt; aztán lassan fel-

lött és olyan volt mintha a tagjai megme-redek volna és ő maga hirtelen megind-gedett volna.

— Macgregor, mit gondolsz erről?

— Én azt gondolom, hogy ez igaz, való szolá a kis doktor nyugodtan.

— Azt hiszed?

— Igen!

— Ugy hát hallgas reám — mondá az ezredes visszafojtott indulattal és maj-nem suttogó hangon beszélve,

Ezennel kijelentem előtéd, hogy akik igaz aká hazugság az amit hallottunk, az soha sem fogom Esztert — az én leány-mat — annak a részeg disznónak — a-nak a gazembernek átengedni — aki az egész életemet szerencsétlenné tette! — Ha igaz amit mondott — Eszter soha sem fogja megtudni azt. Macgregor, barátis gunkra kérek, hogy erről soha se szólj egy szót sem. Ami pedig azt a nyomorultat illeti, aki magát az Eszterem atyjának ne-vezi, — bedugjuk a száját, valamelyik jó-ra tesszük, megvesztegetjük pénzzel, hogy annál hamarabb halálra igya magát és el-pusztuljon. Bár a koporsójában tudnám a gazembert! Valahogy elhallgattatom, alkalm adok neki, hogy annyit igyék, hogy ennek a dolognak az emléke elmosódjék az agyában — erre esküszöm!

Ököre szorított kezével az asztalra ütött, hogy szavait igazolja és egy pillan-tig elhatározott arcczal és haragos homlok-kal állott ottan.

— Macgregor, te tudod, hogy doktor Springettet hol lehet megtalálni!

— Igen — Tinsburghan. Némi ösme-retségben vagyok vele, — ő egyike a leg-kitűnőbb embereknek — a saját szakmá-jában.

Az ezredes az órájára nézett

(Folyt. köv.)

a vádlóval nem olvastatik fel oláhu! mi minden vádlottnak és védőnek alkalmi volt azzal megismerkedni és azt behatóan tanulmányozni.

Francu ur a karzati hölgyecsoportra társingatva mondja el, hogy a bírósági határozat ellen semmisségi panaszt jelent be. Isacu Aureliu advokátu, szintén hozzájárul a semmisségi panaszhoz, és azt prókatori fogásokkal igyekszik indokolni. Elnök természetesen a szót megvonja.

Dula Máté védő hamisítatlan tót dialektussal és valamennyien csatlakoznak a semmisségi panaszhoz.

Ezután Stefanovics panszlav agitátor, kijelenti, hogy Bredeciann megbűntetése a szilászabadság korlátozása, és kéri a bíróságot, hogy helyesbítse a rendbírásra hozott határozatát.

Elnök. A törvényszék nem látja szükségét újabb határozathozatalnak.

Erre Stefanovits kijelenti, hogy ezen esetben még akkor is elállnak a védelemről, ha védenek az ellenkezőt kívánnak.

Elnök. Kijelentésén nem változtat.

Ekkor az összes védők nagy garafellálltak és a tárgyalási tereméből elhúzóztak.

Ez a védői fogás új neve az oláh politikai eszközöknek, mely által ismét magyar zsarnokságra lehet hivatkozni és egyszerűen olyan fogás, mely egyenesen az elnök törvényes jogos, és helyes intézkedése ellen irányul, és azt terrorizálni akarja.

Elnök konstatálja a védők távozását és a sajtó rendtartás 56 szakaszát felolvasa, mely szerint a tárgyalás elnapolható ha a védő a nélkül távozik, hogy helyettesítő gondoskodnék. Kijelenti, hogy a védőtárgyat képező események 5 évre terjedő büntetést szab, a törvényszék hivatalból védelemről nem gondoskodik, hanem felhívja vádlottakat, miszerint nyilatkozzanak, akarják-e az elnapolást arra nézve, hogy új védelemről gondoskodjanak?

Ratin János vádlott kijelenti, hogy miniat ők védelem nélkül maradtak, mielőtt nyilatkoznának, kéri az elnököt, hogy az ülést függeszse fel, hogy ezalatt e fontos ügyben az összes vádlottak tanácskozzanak. E kérelemhez járul valamennyi vádlott.

Elnök helyet ad a kérésnek és a tárgyalást 30 percére felfüggeszti.

Szünet után, elnök felhívja vádlottakat, hogy nyilatkozzanak a tárgyalás elnapolására vonatkozólag.

Ratin vádlott kijelenti, hogy tekintettel arra, hogy védők eltávoztak, ők rövid idő alatt — tekintve az ügy fontosságát — nem határozhattak az elnapolás kérdésében, mivel védőkkel is érintkezniük kell, kiknél okmányaik vannak.

Elnök méltányolva a vádlottak kérését, holnap 8 óráig az ülést felfüggeszti.

Diszkivonulás.

(Nagy élőkép.)

A mai végítárgyaláson, mivel az elnök rendeltetést rótt néhány század védő prókátora, hogy az okmányokból történő feleletgondoskodásnak elejét vegye és az obstrukcionális törekvéseket megakadályozza, az összes védők lemondtak a védelem teljesítéséről és kivonultak a tereméből. Ez természetesen újabb obstrukció és akadékoskodó fogás, a mely a védők részéről nem első. Am nagyon tövének, ha azt hiszik, hogy ez által az elnököt eltérítik attól a kötelességtől, a melylyel a magyar igazságszolgáltatásnak tartozik.

Különbösen a kivonulás igen érdekes volt. — Tüntetve emelték fejüket magasra és lépdeltek büszkén valamennyien. Francu ur kényeskedve emelte tekintetét a karzatra, ha valjón látják-e őt és fogadják biztató mosolyal. Stefanovits merősen hajtogatja óriás deréket az elnöki emelvény előtt; Muresianu a bős, a rettenetes Muresianu máhban rázza őt szakkállat; Painor István óvatossággal emeli őntávozás ellen, miután ő mindig pontotlalt; Bredeciann rekedtes hangja elnémult és sápadva veté mérges tekintetét az elnöki emelvény felé; Petrovics ur mosolygott most is, mivel Petrovics ur mosolyog mindig, Isacu ur vakargatta az állát és tekintetét földre szegezte, melyre apának vére nem omlott. — És így büszkén, méltósággal, a közönség derültége között távoztak ők a hős fiúk, dülő csaták után.

Megható látvány. Az elnök, a bírák, a tolmács, jegyző, a gyorsíró az esküdtek a felség képtől megilletődve merültek mély csendbe, csak a vádlottak között veté fel nagy fejt búsza Corojanu és harapdálta ajkait idegesen a nagy komédiás: Lucaciis. Ratin merengve tekintett a mozgóképy Frankulu után, a ki egyszerre 10 helyett szeretné beszélni képességet fitogatni.

A karzatokon a faji gyászmozoraj hangja süttött végig és a keblekben felszisszent a bosszúállás mérges kigyója.

Hanem azért a kivonulás megtörtént. És lám mélyseges csend. Az európai politikai helyzet meg változatlan. Az orosz cáár nem tett tudomást a kivonulásról és a harmas szövetség nem bontott fel a nagy actió sulya alatt. A nap is süt az égen és tavaszi verőfény van mindenütt. Csupán a szhebi „Tribuna” türelmes papirossa lesz megterhelve óriás mennyiségű hazugsággal.

Igaz?

Igaz?, hogy a Sigmond-testvérek és br. Bánffy Ernőnek dr. Isacu Aurél, a „Memorandum” per vádlottjainak egyik fővédője, az **ügyvédjük?**

Igaz-e?, hogy a monostori rom. kath. uradalom ügyvédje dr. Ahmassan Vazul, oláh ügyvéd.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 10.

Május 1-ével új előfizetést nyitotunk lapunkra. Kérjük az előfizetési díjak pontos megküldését.

— A memorandum-per meddig fog húzódni, azt sejtteni sem lehet. Az oláhok már kezdetben azzal az elhatározással jöttek Kolozsvárra, hogy e hó 15-éig kihúzzák a tárgyalást. Akkor t. i. valami jubileumok van.

— **Coroján ur** és a kolozsvári ügyvédi kamara. Coroján ur a törvényszék előtt nyilatkoztatta ki, hogy magyarul nem tud. Miután a törvények szerint olyan ember Magyarországon ügyvédi gyakorlatot nem folytathat, a ki az állam nyelvét nem bírja, a kolozsvári ügyvédi kamara tegyen lépéseket, hogy Corojántól az ügyvédi diploma elvételésk. Coroján ellen különben a törvényszéknél okirat hamisítás miatt eljárás is van folyamatba véve.

— **Kormánybiztos** Jekelfalusi Lajos miniszteri tanácsos, a fővárosi államrendőrség főnöke Kolozsvárra érkezett. A miniszteri tanácsos, mint kormánybiztos lett Kolozsvárra küldve azokra a napokra, a míg a „Memorandum” tárgyalása tart. A kormánybiztos a központi szálloda 3 sz. szobájába van szállva.

— **Kossuth Lajos hagyatékának rendezése** A Kolozsvárt megjelenő Történelmi Lapok szerkesztőjének tegnapi kelettel a fővárosból írja Lövei Klára, hogy Rutkainé e hó 10-én megy Turinba. Ott Ferencz öccsével Kossuth Lajos hagyatékát s az ottani ügyeket elrendezik, melynek végeztével remélhető, hogy együtt jönnek vissza,

— **Az Isten keze.** A Memorandum-perrel kapcsolatos oláh mozgalomnak nem érdeketlen mozzanata az az eset, a melyről M.-Sárdirol értesítenek. A memorandum-perre az alsó-fehérmegyei Hegyaljáról elinduló oláhság a Kolozsvárra indulás előtt M.-Sárdon gyülekezett össze, hol az előzetesen megbeszélte terv szerint az ottani gör. k. lelkész misét és isteni tiszteletet tartott volna a sárdi templomba. Alig, hogy a mise elkezdődött, a papi hivatásáról megelégedett pap egyszerre rosszul lett és az oltár előtt összeesett, ugy hogy elájultan vitték ki a templomból. A föld feletti dolgok iránt amugy is fogékony oláh nép kedélyében mély nyomokat hagy a Hegyalján a m.-sárdi pap esete.

— **Mentő-majális.** A kolozsvári mentő-egylet az idén is megtartja nyári táncvigalmát a lövődében. A mentők majálisai minden évben ugy moralliter, mint materialiter a legjobban sikerült majális szokott lenni és minden biznnyal az lesz az idén is. Ez nagyon is természetes, mert az a rokonszenv, mely e derék humanus egyesülettel szemben, az intelligens közönség részéről nyilvánul s melyet az egyesület valóban meg is érdemel, önként eredményezi ezt a sikert. Az előkészületek már nagyban folynak; a bizottság már megalkult s a meghívók már pár nap mulva szét fognak küldetni. A majális napja junius 5-én lesz.

— **Rondaság.** A posta-palotában alkalmazottak részéről kaptuk a panaszt, a melyet a kolozsvári tisztaság felügyelő figyelmébe ajánlunk. A serház-utczai 2 sz. á., a hova a posta-palotának több ablaka nyílik, egy szegelet van berendezve, minden gazolás lerakására. Eddig ez a szegelet deszkával el volt zárva. A gázolmls alkalomával azonban lesztek a deszkákat s azóta ismét a rondaság fészke ez a szeglet. Miután a kocsi is itt húzódnak el, az idegenekre is kellemetlen benyomást gyakorol az ott uralkodó bűz és rondaság, mely a közegészséget is veszélyezteti. Sürgős intézkedést kérnek a köztisztaságot intéző uraktól az ott lakók.

— **Tüz Szurdukon,** al. járai levelezőnk írja: Most a míg a szurduki oláhok Kolozsvárt lézengetek egy gyermek meggyújtott egy házat, elégett 7 ház, 12 gazdasági épület, s ha a járai magyarság nem menti meg a csak gyermekekre és asszonyokra hagyott községet, az egész porrá ég. A memorandum izgatói így károsítják a szegény népet.

— **Tordaiak Debreczenben.** Tegnap délután fél négykor érkeztek meg Debreczenbe a daloskőr tagjai. A vonatnál az érkezőket nagy közönség várta. Ott volt a debreczeni dalegylet valamennyi tagja veresszalaggal kalapjuk mellett. Mikor a vonat beérkezett a pályaudvarba, a közönség viharos éljenzéssel, majd Rácz Károly zenekarának Rákóczi indulója mellett szálltak a ki a kék-fehér pántlikás dalárok. Az érkezéskor Dr. Magos György a dalegylet alelnöke üdvözölte rövid szép beszéddel, melyre a tordaiak részről dr. Szentkirályi Lajos dalegyleti elnök, főorvos válaszolt, Rázenditette ezután a debreczeni dalárda az „Éljen az ének, éljen a dal”-t, mely után a tordaiak énekeltek el a dalárda jellegét a „Talpra magyar”-t.

— **Rendbírásg áldomása.** A védő urak egyik kolozsvári vendégében gyűlték össze ma d. e. s nagy hahoták között iták meg az áldomását a rendbírásoknak, melyeket megporolnak most, miután a védelemről lemondottak.

— **Szinész esküvő.** Hunyady József a n-várd szintásulata tagja tegnapi délelőtt tartotta esküvőjét. Körösi Juczikával.

ki most szintén a szintársula kötelékébe tartozik.

— **Budaepesi lapok Kolozsvárt.** A budaepesi napi lapok közül a memorandum perre külön tudósítást küldtek a „Budaepesi Hirlap”, „Magyar Hirlap”, „Hazánk”, és a „Pesti Napló”.

— **Nem asszony kézbe való a gyeplő.** P. Jánosné és M. Jánosné Bonczhidára akartak az este indulni, előbb azonban jónak találták egy kis buderitőre benézni egy trencsintéri körsmába s hogy annál jobban teljék az idő beniválták a kocsiat is. Vigan ettek ittak s végre is mind a hárman berugtak, ugyanarra, hogy P. Jánosnének kedve kerekedett a lovakat bsjtani Ennek azonban az a szomorú következménye lett, hogy a szekér a gyors és ügyetlen hajtásban befordult az árokba még pedig oly szerencsétlenül, hogy a kocsiiskodó asszonynak, jobb felkarosontja ketté tört és ezenkívül M. Jánosné valamint a szekér hátuljában szunnyadó kocsis is sérüléseket szenvedett. Az esetről értesített mentők gyorsan megjelentek a sérülteket bekötözők és lakásukra szállították. E szomorú tény után P. Jánosné is sirva ismerte el, hogy nem jó sokat inni s főleg azt, hogy nem asszony kézbe való a gyeplő.

— **Ifjusági kirándulás.** A n-nyedi Bethlen-főiskola főgimnáziumának négy felsőbb osztályos növendékei igen érdekes és tanulságos kiránduláson voltak f. hó 5-től 9-ig. Megtekintették e 4 nap alatt Szászváros, Petrozseny és Vajda-Hunyad nevezetességeit. Mindenütt örömmel és vendégszeretettel fogadták őket a kiránduló társaságot. Szászvároson az egész társaság a ref. főgimn. tanári karnak volt a vendége. A petrozsenyi köszöntőbányák igazgatója Thalatschek Ferencz főmérnöke Fitz Ernő Kósa Mihály ref. lelkész. Nagy Samu áll. isk. igazgató és Vég Nándor tanító sem időt sem fáradságot nem kímélve mindent megtettek, hogy a tanulói vágyó ifjuság érdeklődését kielégítsék. Vajda-Hunyadon Salát József bányatanácsos, Márkus főmérnök és dr. Szilágyi János orvos szintén a legszívesebben és odaadóan fáradoztak, hogy a társaság a városnak minden nevezetességét, (várat, vasgyárat stb.) megtekinthesse. Rendkívül nagy előny volt az egész utazás alatt az, hogy az állomásfőnökök szívesegéből mindenütt teljesen külön kocsit kaptak. Részt vett a kiránduláson Váro Ferencz főgimn. ig. vezetése alatt husz tanuló, a tanárok közül ott voltak még Fogarasi Albert és Béla, dr. Dózsa József, Hegedűs Zsigmond, Zajzon Ferencz és Bodrogi János.

— **Tanítók gyűlése.** A kolozsmegyei tanító-testület kolozsvári köre tegnap d. e. 10 órakor a nőképzede helyiségében érdekes gyűlést tart, melyen megjelentek: Kozma F. kir. tanácsos és tanfelügyelő, a két képzede, a polgári iskola tanárai, továbbá az elemi iskolák tanítóit és tanítónőit igen szép számmal. Előzőleg a tanítónőképző intézet énekkara énekel, Stark Vilmos zene-tanár vezetett kiváló szépen, mely után Iszlai Márton ig. tanító, gyűzőnek: Czukrasz Róza tanítónő. Szentgyörgyi Lajos biz. elnök jelentése alapján Czukrasz Rózának teljesen sikerült nyilvános tanítását a gyűlés köszönetet szavazott. Kiemelkedő pontjai voltak a gyűlésnek Minádn, Gutkovszky Józsa unitárius leányiskolai tanítónő felolvasása és Elek Gyula értekezése. Mindkét jeles dolgozat napvilágot fog látni a Család és Iskola egyesületi szakközölgny hasábjain. Ezután aprólkos folyó ügyek nyertek elintézését. 12 óra felé a már fennebb említett énekkar praecis előadásával a szépen sikerült gyűlés véget ért. A gyűlés tagjainak legmagyobb részét ezután Boér Gergelyt, a nép-szerző zenetanárt kereste fel nevenapja alkalmából, ki a szivből jövő őszinte szeretése kívánságokat alig győzte elfogadni.

— **A sz.-udvarhelyi** ev. ref. kollégium ifjusága f. hó 5-én az ifjusági zenés énekkar javára tánczczal egybekötött hangversenyt rendezett, mely a szakadó eső dacára is kitűnően sikerült. A rendező ifjuság ezuton fejezi ki halás köszönetét azoknak, kik a czél érdekében felül-fizettek: Ádám Albert 20 kr; Biró György 1 frtot; Bodor Pál 2 frtot; Fekete Gerő 85 kr; Jakab Elek 2 frtot; Menyhárt András 2 frtot; dr. Mezei Ödön 1 frt 50 krt; id. Nagy Lajos Olasztelekről 1 frtot. A rendező bizottság nevében Kovács Dániel rendező elnök.

— **Az unitárius főiskola** ifjusága ez évben junius 2-án tartja meg majálisát illetőleg tavasi tánczvigalmát. A meghívókat pár nap alatt szétküldik.

— **Értesítés.** A kolozsvári önkéntes tűzoltó egylet f. évi rendes közgyűlését f. évi junius hó 3-án tartja meg a Tornavoda helyiségében. Miről ugy az egylettagjai valamint az érdekeltek értesítettek. Kolozsvárt, 1894. május hó 9-én. Sigmond Ákos elnök, Körösi József jegyző.

— **Mesterséges gégefő.** A párisi orvosakadémia legutóbbi ülésében érdekes esetről számolt be Péau tanár. Az orvos bemutatott egy asszonyt, a kinek pajzsmirigyet és légzőcsövénél egy részét, a melyet rák támadt meg, operáció után eltávolították. A beteg emnélfogva teljesen megérmult s csak kézmozdulatok által adta orvosainak értésére kívánságait. Öt hónap mulva Krausz Jenő tanár vette gyógykezelés alá, a ki egy új mesterséges gégefőt készített számára, a melynek segítségével az asszony jól lélegzik és érthetően beszél. A találmány, mely egyelőre Krausz tanár titka, állítólag nagyon egyszerű. Az akadémiai je-

lentés megemlítette azt is, hogy az asszonynon egy év óta nem mutatkozott viszszaesés.

— **A pápa mint hegymászó.** Bizonyára kevesen tudják, hogy XIII. Leo pápa évekkel ezelőtt szenvedélyes és vakmerő hegymászó volt. Erről tanuskodik a következő eset is. Pietrastoroina mellett van egy gyönyörű várom, a Storno herczegek egykori rablófészke, a mely kétszáz méter magas, rendkívül meredek sziklafalra épült. Gróf Pecci, a későbbi XIII; Leo pápa, kirándult arra a vidékre, s nagyon szeretete volna a sziklafalat megmászni.

— **Uram, ez lehetetlen, emberemlékezett óta senki sem tette meg ezt az utat,** — jegyzé meg Compobasso plébános.

— **Annál jobb,** — felelé a gróf — akkor mindenesetre főlmászok, de adjon valami más ruhát.

— **Nem szolgálhatok mással,** — viszonzá Campobasso, a ki azt remélte, hogy legalább ez fogja visszatartani a vakmerő turistát. De csatlakozott, mert a gróf hamarosan ruhát cserélt egy pásztossal s fél óra mulva fölkszott a várrómig, a honnan csak alkonyatkor tért vissza a plébániára. Az olasz turisták most azon a helyen emléket akarnak állítani, ezzel az egyszerű felirattal: „Pecci Joákim turistának.”

— **A döblingbe zárt Széchenyi gr. sorsa.** Sopronban — mint levelezőnk írja — sokat beszéltek és élénken kommentálták azt a közleményt, a mely a „Bud. Corr.” utján került a lapokba. Kitűnik a közleményből, hogy a „Bud. Corr.” nem igen jól tudja a törvényeket, a midőn a gróf kiszabadítását Kovács István dr. ügyvédnek mint a gróf ügygondnokának varrja nyakába. A gróf kiszabadításában csak Augusztinetz Antal br., az árvaszak által kinevezett gondnok intézkedhetik. Ez bizonyos, hogy Széchenyi Károly gróf ügye alig kerülhetett volna jobb kezekbe, mint került Augusztinetzében. A báró el van határozva, hogy a gróft kiveszi Döblingből, de előbb megvárja a május 28-iki tárgyalást, a mely a grófnak gondnokság alá való helyezése ügyében fog majd határozni. Augusztinetz báró gondnokság elfogadása után járt Döblingben és szőnyűködéssel tapasztalhatta, hogy a grófnak ellátásáról és kényelméről éppen nem gondoskodott az apa grófián. A báró szerdán újból meglátogatja a gondnokságra bizott gróft.

— **Az 1896. évi országos kiállítás** zene és színművészeti előadója: dr. Váli Béla, a „Zene és Színművészeti Lapok” szerkesztője, mint értesültünk, legközelebb városunkba jönni szándékozik, a zene és színművészeti erélyek megtekintése végett. Nevezett szakférfi tisztelettel felkéri ezennel mindazon műkedvelőket, a kik valamely zene, avagy színművészeti erélye és pedig régi hegedű, zongora, orgona, tárogató, hadi sipók, kürtök, hanggyeiratok, levelek, naplók, színlapok stb. effélék birtokában vannak, nemkülönbön azokat, a kik városunk egyes régi művészei közül egyről másról, esetleg az 1819-iki Musicale Társaságról, az 1836-iki Wüpkai conservatoriumról stb., vagy a színművészet és színművészek életkörüéből, valamely emléktárggyal, avagy utbavezető adatait tudomással bírnak, hogy azok felől nevére czimezve egy levelező lapon értesítsék (Budapest, Kerepesi-ut 81. szám alá czimezve.)

— **2000 magyar imádságos könyv.** A felvidéki magyar köznevelődési egyesület nyitrai választmányja kétezer magyar imádságos könyvet vásárolt, melyek az iskolai záró vizsgálatoknál a tót ajku gyermekek között fognak szétosztani.

— **Zsidó Szt.-Erzsébeten.** Udvarhelymegye Szent-Erzsébet községben 24 év óta nem volt zsidó és most hoztak egyet mint tudósítónk jelenti, az oláhok, még pedig az oláh pap fia s az oláh megyebíró és a többi. A régi iskolaházból bótót csináltak, az új vállalkozónak.

— **A Gámán-nyomda** kifejlett techniai be rendezésénél fogva, minden a nyomda iparág körébe tartozó munkák gyors és jutányos előállítására vállalkozik.

Lukács ur nyilatkozik.

Az alábbi sorokat vettük:

Tisztelt szerkesztőség!

Az „Ellenzék” f. évi május hó 8-án megjelent számában egy közlemény jelent meg, melyben az állítatik, hogy én valami beszédemben felségéértő kifejezést használtam volna.

Ezennel minden habozás nélkül kijelentem, hogy azon közlemény nem felel meg a valóságnak.

Kérem a t. szerkesztőséget, szíveskedjék jelen nyilatkozatomat b. lapjának legközelebb megjelenő számában közzétenni.

Kolozsvár 1894. május 10.

Dr. Lukács László
g. kath. lelkész.

A fentebbiekre megjegyzésünk a következő: Gonosz Pista is tagadott, Manaszses is tagadott. Nagyon csudálkoznánk, ha a tagadás szelleme épen Lukács urban nem nyilatkoznék meg. A felségéértő kifejezés használatáért különben az eset után nyomban jegyzőkönyv lett felvéve a hatóság részéről. A hatóság áttette az ügyet a kir. ügyészséghez. A kir. ügyészség a vizsgálóbíróság után folyamatba tette a vizsgálatot, elrendelték a fűtanuk s a vádlott kihallgatását! Nem lenne-e szíves tisztelő-dő ur ezeket is eltagadni?

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Főrendek gyűlése előtt.

Budapest, máj. 10.

Gyűlés előtt ma a főrendiház előtti tért óriási tömeg zsufolóság megszállotta.

A tömeg körül gyalog és lovas rendőrök voltak.

Tüntetésekben sem volt hiány.

Gróf Hunyadi tábornokot **ökleivel fenyegette** a tömeg, utánna kiabálták hogy **gaz- alávaló.**

A tábornoknak követ dobtak a kocsiába, mely kevésbe mult, hogy fejét be nem verte.

Szapáry Lajosnak azt kiabálták:

Itt megy a **gyerkőcz, a bubi.**

A rendőrség be ment a műgyetem épületébe.

Tizenkét hallgatót, a kik abczugoltak, **elfogott.**

Más tizenegyet szintén letartóztattott.

A gyűlés.

Budapest, máj. 10.

A főrendiházban Korányi és Zelenka után Wekerle szólott.

Bár milyen legyen ugymond a miniszterelnök a főrendiháznak a mai határozata, a kabinet tagjai **ugy is mint egyszerű politikuskok elveiktől nem fognak eltá- torodni.**

A bajok orvoslására a kötelező polgári házasság csak az egyetlen mód.

Nem oka, hogy a közvélemény oly elementárison nyilatkozott.

Tiltakozik azon állítás ellen, mintha a reformok az erkölestelenségnek nyitnának utat.

Most a reformok csak kopogtatva kértnek bejutást, de ha visszautasítják, majd megszaporodva döngötte térnek vissza.

Zajos taps követte a miniszterelnök szavait.

Ezután megkezdődött a szavazás. Midőn Windisgrätz herceg és Sächen Anta grófok szavaztak, gunyos kacaj volt hallható.

Midőn a Ház feloszlott és a főrendek haza vonultak, Román Miron metropolitát a tömeg botokkal fenyegette.

A rendőrség a tömeget, mely viharosan abczngott, széjjel verte.

kapacitálás a főrendek között.

Budapest, május 10.

Ma éjjel a fővárosi kávéházakban ismét czédulákat osztogattak, hogy a főrendiházban a polgári házasság megszavazására a muzeum-kertbe tömegesen jöjjenek. Ugy látszik, a kormány minden eszközt felhasznál arra, hogy a polgári házasságról szóló törvényjavaslat nagyon rozzant szerkét az árkon valahogy keresztül taszítsa.

Szoczialisták az alföldön.

Budapest, május 10.

Hódmezővásárhelyről jelentik. A belügyminiszter elrendelte a hadtestparancsnok utján, hogy a helybeli huszárszázad lögyakorlatokat tartson. Még mindég vannak titkos szoczialista gyűlések éjszakánként, ezekről a rendőrséghez titkos feljelentések érkeznek, de gyűléseiket nem lehet rajta éni. Tizennyolczadiki vásárról fenyegető hírek szállongnak, beszélik, hogy a polgárság miniszterhez fordult fegyveres erőrt.

Szavazás a főrendiházban.

Budapest, május 10.

(d. u. 4 órakor.)

A polgári házasságról szóló törvényjavaslat felett a szavazás a főrendeknél ma d. u. fél 4 órakor történt meg.

Az eredmény a következő:

A főrendek közül a javaslat mellett szavaztak: 118-an.

Ellene szavaztak 139-en.

Igy a javaslat elbukott: 21 szavazattal.

A szavazás után minden katolikus templomban nagy harangozás volt.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér. *)

Nyilvános köszönet.

Alólirott halás köszönetemet nyilvánitom nagyságos dr. Brandt József egyetemi ny. r. tanár, a sebészeti tankóroda igazgatója, egyetemi rektor urnak, ki tudománya és emberszeretete által enny is, — mint számtalan más szenvedőt, — hosszú, kínos betegségetől teljesen megszabadított. Köszönetemet fejezem ki egyszerű smind Hőncz Kálmán első tanárságod urnak, valamint az összes sebészakórád orvos urnaknak humanus bánásmódjukért.

Kolozsvárt, 1894. május 5.

H I R D E T É S E K.

Árverezési hirdetmény.

Alóírt ezennel közbirre teszi, hogy **Kolozsavart, a nagy-utca 79. számú házas telek**, mely áll 3 szoba, konyha, csűr és kertből, önkéntes eladás útján folyó év május hó 16-án d. e. 9 órakor **Dobál Antal** ügyvédi irodájában eladatik.

A kikiáltási ár **8000 frt**, melyen alól a telek el nem adatik.

Az eladás többi feltételei alóírt irodájában naponkint d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig megtekinthetők.

Kolozsavart, 1894. évi május hó 8-án.

Dobál Antal,
ügyvéd.

448. (3—3)

„THE GRESHAM” életbiztosító társaság Londonban.

Magyarországi fiók:

**Budapest, Ferencz
József-tér 5. 6.,**
a társaság házában.

Ausztiai fiók:

**Bécs, Gisellastrasse
1. sz. alatt,**
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. évi június 30-án Frk. 117,558.797.—

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1891. évi

június 30-án „ 20,725.259 —

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések

s visszavásárlások után a társaság fenn-

állása óta (1848) „ 249,311.449 —

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a

társaságnál „ 61,372.000 —

értékig nyújtattak be ajánlatok, mi által

társaság fennállása óta benyújtott ajánla-

tok összértéke „ 1,728,184.555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alap-

ján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díjmentesen

szolgálnak Erdély minden nagyobb városában az ügynök urak

és az erdélyi vezérigénységek Kolozsavart, Belső-utca

5., 7. sz.

M. kir. államvasutak. — Üzletvezetőség Kolozsavart.

13404. szám. III.

453. (1—1)

Pályázat.

A magy. kir. államvasutak Sepsi-Szt.-György állomásán 1894. évi augusztus hó 1-én megnyitandó állomási vendéglői üzlet bérbeadása iránt ezennel pályázatot nyitattik.

Felhívtnak emnélfogva mindazok, kik a nevezett állomási vendéglőt bérbe venni óhajtják, hogy szabályszerűen bélyegzett és a kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb **folyó évi július hó 1. déli 12 óráig** a magy. kir. államvasutak kolozsavári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) címezve, benyújtani vagy beküldeni sziveskedjenek.

Megjegyeztetik, hogy a bérlet három évre kötetik és pedig 1894. évi augusztus hó 1-től 1897. évi július hó 30-ig terjedő időtartamra. A vendéglői üzlet gyakorlásához szükséges helyiségeken kívül a vendéglős mellékhelyiségekkel kiegészített magánlakás is nyer.

Az ajánlatok külön lepecsételt borítékban küldendők be és a boríték következő megjegyzéssel látandó el:

„Ajánlat a sepsi-szt.-györgyi állomási vendéglői bérletére.”

Az ajánlattevő köteles a kolozsavári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó évi június hó 30-ig bántépénként 100 frtot készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog.

Az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott összeg magasságára, szabadon választhasson.

A vendéglői bérletre vonatkozó feltételek a m. kir. államvasutak kolozsavári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg, a melyekre e helyen is megjegyeztetik, hogy a bérbe adandó vendéglői üzletben csakis hazai sör mérhető ki.

Kolozsavart, 1894. május hó 8-án

Az üzletvezetőség.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE Budapest, Alkotmány-utca 31., Váci-körút sarok.

M. kir. államvasutak gépgyáranak

„Szövetkezeti képviselősege”

mezőgazdasági gépekre.

Adrienne, Platt & Co.

new-yorki gyáros

kizárólagos képviselősege

arató- és kaszáló-gépekre.

V. VERMOREL

eredeti

„ECLAIR” permetezőinek

„kizárólagos képviselősege”

Bánki-Csonka szabadalmazott

1. 2 és 4 lóerejű

gazdasági petroleum-motorok

képviselősege.

Bergedorfi vasgyár

világhírű Alfa lefőlőző

és egyéb tejjgazdasági gépeinek

„kizárólagos képviselősege.”

„VETŐMAGVAK”

és

„MŰTRÁGYÁK”

ingyen árjegyzékeket kívánatra bérmentve küldünk.

Különös figyelmébe ajánljuk a t. cz. szőlőbirtokosoknak a franczia gyártmányú „ECLAIR” permetezőt, mely eddig minden permetező gép-versenyen az első aranyérmert nyerte el.

220. (17—30).

K Á R P I T O K

bel- és külföldi

ajánlja dús választékban

LÉDERER ERNŐ

Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.

Kolozsavart, Bel-Tordanteza 11. szám.

Lakások és nyilvános helységek eredeti vázlatok szerint izlés-
teljesen berendezetnek és minden azokkal egybekötött díszítési munkák
371. (11—21.) jótállás mellett elvégeztetnek.

WALSER FERENCZ-féle

első magyar gép- és tűzoltószer-gyár, ha-
rang- és érczöntőde részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Vízmű építő osztálya:

tervel és létesít városi és községi vízvezetéseket és csatornázásokat, vállalkozik konyha és díszkerék, marhatalók, gőzmalmok, ozukorgyárak, szeszfordék stb számára szolgáló vízművek létesítésére,

gőz- és kádfürdők műszaki berendezésére,

valamint

lakházakban vízvezeték, fürdők, clostettek

stb. előállítására

teljes jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett

Bővebb felvilágosítással szolgál:

a kolozsavári fióktelep műszaki osztálya,

Kolozsavart, Belmonostor-utca 8. szám.

321. (25—30)

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szénad, de gazdag, főleg kalcium szénásványtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmak**nál, a hol a szabad szénasav csekélyebb jelenléte megadja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a főleg kalcium szénasav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénásványtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **Seltersi, Gieschebergi, Tüdingen**eké, különösen **tüdővérzés**eknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a legelőgatosabb **Görbőderi**ben a Margit-víz otthonossá vált — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navrátil, dr. Poór, dr. Kötly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Dussek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

práseratív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen.

borral használva a legegészségesebb ital

Kizárólagos

főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

(4264.—12)

3731. sz.

Szamosvölgyi vasút részvénye

Hirdetmény.

Ócska építkezéseknél használható vas-sinek különféle méretei
kilogrammonként 8 krért Deesen kaphatók.

Részletes felvilágosítást ad

447. (2—3)

az igazgatóság

Egy nagy üveg 10 kr.

A székelyföld legszénasavdusabb, legkellemesebb ízű és leg-
csöbbs savanyuvize a

„BAROSS FORRÁS”

kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál. Gazdag szénasav-
tartalmánál fogva a a bornak ízét kellemessé teszi és színt nem
tartatja, miért is a vendéglős uraknak „Spritzer”-gyártás
különösen ajánlatik.

Ujabb orvosi bizonylatok a „Baross”-forrásról:

Az erdővidéki „Baross”-forrás név alatt újabban forgalomba hozott
ásványvíz egyike hazánk legtöbb szabad szénasav tartalmú forrás terméke.
A víz tiszta, átlátszó üledék és mellék íz nélkül való, igen kellemes és
elvezeti, járványos időben kitűnő étrendi ital. Gyógyhatása a légutak és tüdő
torna, de különösen a húgyszervek által hurutos bántalmainál érvényesül.
Töltése, dugaszolása és kiállítása tiszta, czélszerű, kifogástalan.
Kolozsavart, 1893. április hó 10.

Dr. Purjesz Zsigmond s. k.
egyetemi tanár.

kellemes, üdítő s kiváló gyógyhatású ásványvíznek

a „Baross”-forrást stb
Kolozsavart, 1892. július hó 15.

Dr. Fabinyi Rudolf s. k.,
a kir. tud. egyetem vegytani intézetének igazgatója

A „Baross”-forrás savanyuvízét kellemes, izgató hatásánál fogva a
és emésztő szervek és a húgyhólyag hurutos bántalmainál kitűnő eredmény-
rendeltem. Izgatottságot, vértóbulást nem okoz. Igen gazdag szabad szénasav-
gazdag vastartalma miatt tisztán vagy borral keverve rendkívül kellemes,
savanyuvíz. A víznek külső kiállítása, dugaszolása teljesen megfelel a mai
kivánalmainak; a forrás és kezelése tisztaságáról különben a nyár folyamán
melyesen is meggyőződtem.
Kolozsavart, 1892. december 21.

380. (6—30)

Dr. Nappendruck Kálmán s. k.

városi orvos.

Járványok s főleg Kolera veszély idején kitűnő préservatívum

Kizárólagos raktár:

Kónya Sándor fő- és fiók-üzletében

Uj butor-üzlet (Paget-ház) Belmonostor-utca 10. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni
hogy **március hó 1-én** egy a mai igényeknek megfelelő

UJ KÁRPITOS.

ÉS

BUTOR-ÜZLETET

nyitottam.

Raktáromban mindennemű szalon-, ebéd-
és hálószoba berendezések, egyes butor-
darabok, diványok, tükör, függöny és sző-
nyegek dús választékban kaphatók.

Minden egyes asztalos és kárpító
munka saját műhelyemben készül és
azok tartósságáért kezességet vállalok.

Bárminemű kárpitos- vagy asztalos munkák ki-
javítását vagy átalakítását a legjutányosabb áron
mellett elvállalom.

Dus raktárt tartok mindennemű matracz Canavászakból
több fajta lőszőr, Afrique és tengeri fűből és azok elkészíté-
sét a legolcsóbb áron eszközölöm.

Főtörökvesem ezután is úgy, mint mikor a „GAÁL és
SCHRAMMER” társa voltam, oda fog irányulni, hogy tisztán
vevőimet a legszolidabb kiszolgálásban részesíthessem és vagy
szíves pártfogásukat kérve

Kolozsavart, 1894. márcz. hó.

256. (20—x)

GAÁL ANTAL kárpító,
Belmonostor-utca 10. sz.

Uj butor-üzlet (Paget-ház) Belmonostor-utca 10. sz.

PÜNKÖSDRE.

A legnemesebb

Erdélyi természetes hegyi borok

és erdélyi champagner,

küküllőmenti pezsgő-borok,

a melyek váoidiságáról kezességet vállalok, eredeti töltésben
és raktári árakban

Székely-Udvarhelytől

GÁL JÁNOS kereskedésében kaphatók.

Szász-vesszősi

420. (5—)

Kitűnő asztali bor, líteres palaczk, üveggel együtt 60 krajczár.
Nagyobb megrendelések borokra palaczkokban, vagy hordókban, külön-
gros árjegyzék szerint a segessvári vasúti állomásról küldetnek. (Magy. áll. vas-
keleti vonal.)

Nagy raktár: Szilviorumból, Seprőpálkából és Cognacból

TEUTSCH B. JÓZSEF

borkiviteli üzlete Segessvárt, (Erdély).

Árjegyzék ingyen és bérmentve